

ANTONI SEGURA, historiador, publica 'Euskadi, crònica d'una desesperança' (Llibres de l'Avenç)

“La desesperança afecta tota la societat basca, que ara està farta de violència”

Antoni Segura

Coincidint amb les eleccions basques, Antoni Segura (Barcelona, 1952) ha tret a la llum *Euskadi, crònica d'una desesperança* (Llibres de l'Avenç). Des del naixement d'ETA fins als nostres dies, ofereix una panoràmica completa –amb multitud de dades i aportacions de testimonis– d'un conflicte

molt complex i encara obert. Antoni Segura, catedràtic d'Història Contemporània i director del Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona, ja havia publicat *Mirades sobre Euskadi, claus per facilitar el diàleg* (amb altres autors, 2003). També és autor de diversos llibres fonamentals per entendre el món islàmic, el primer dels quals el va publicar Eumo Editorial (*El món àrab actual*, 1998).

diputacions passen la quota al govern. Per tant, des de les diputacions se'l pot ofegar econòmicament.

I a l'esquerra abertzale, què pot passar? Comptant els vots nuls, és evident que han perdut suport.

Deixar-los fora del Parlament és un error polític. A vegades, el que és legal no és el més aconsellable. La victòria contra la violència no pot ser només judicial, també ha de ser política. Ara bé, està clar que han sortit molt tocats de l'últim procés per un final dialogat de la violència. Dins mateix de l'esquerra abertzale –m'atreveria a dir també que dins d'ETA– hi ha qui no està d'acord que s'hagi deixat passar aquesta oportunitat.

És el moment en què es va estar més a prop d'un acord per acabar amb la violència?

Sí, perquè les últimes negociacions van tenir un coixí que les altres no havien tingut. Hi va haver mediació internacional: la fundació Henri Dunant de Ginebra, la diplomàcia noruega, experts que havien intervingut a Irlanda i Sud-àfrica... segurament, també hi intervé la Fundació Carter i el Vaticà... i els mateixos presos d'ETA, amb una part dels quals crec que s'havia arribat ja a establir un *full de ruta* per a excarceracions. En definitiva, aquest procés va estar molt protegit, i malgrat que es va trencar, la xarxa social que va teixir no s'ha desfet.

Es manté alguna una porta oberta?

Crec que sí. Durant el procés de pau, el govern espanyol no va apropar presos a Euskadi. Últimament, però, presos molt significatius han estat traslladats a prop del País Basc. I estem parlant de gent com Urrusolo Sistiaga o Carmen Pikabea, gent de pes en l'organització. Alguns d'aquests presos veien una perspectiva de futur que s'ha tornat a esvaïr.

Per tant, la desesperança de què parla el seu llibre, és transversal?

Afecta tota la societat basca, que està farta de la violència. I aquí incloc també sectors de l'esquerra abertzale i el mateix PNB. Jo discrepo, per exemple, d'aquells que diuen que el PNB hi ha tingut complicitats. Des de l'any 1977 a les reunions de Txiberta, va tenir clar que no podia acceptar aquest camí.

JORDI PUIG

Vic

Jordi Vilarrodà

Les conseqüències polítiques de les eleccions d'Euskadi ens acompanyaran durant unes setmanes, almenys fins que s'elegeixi el nou *lehen-dakari*. Un moment oportú per analitzar els resultats amb Antoni Segura, que divendres passat va ser a Vic, presentant el seu llibre a EL 9 NOU i EL 9 TV.

Les anàlisis més equilibrades sobre el conflicte basc –com el seu recent llibre– sempre han sortit des de Catalunya...

Això té una doble explicació. Per raons òbvies, aquí hi ha una sensibilitat diferent sobre un conflicte nacional. Dit això, també és veritat que hi ha un cert miratge amb Euskadi que penso que no és bo. El miratge es produeix entre els que diuen que els polítics bascos són forts, i que es planten... I quan vas a Euskadi, veus que ells tenen el miratge amb Catalunya: ens envegen la capacitat de solucionar els problemes per vies polítiques, d'arribar a consensos. Voldrien assem-

blar-se més a nosaltres.

Aquest divendres, es confirma que el Partit Socialista d'Euskadi (PSE) guanya un escó més en el recompte definitiu de vots. Ara ja no necessita Unió, Progreso y Democracia (UPD) per fer majoria. Tot està a punt perquè Patxi López sigui lehendakari amb el suport del Partit Popular?

Des del dia de les eleccions, aquesta possibilitat

“A Catalunya hi ha un cert miratge amb Euskadi, que crec que no és bo”

s'obre camí. Ara ha desaparegut l'inconvenient d'haver d'acceptar el vot d'UPD (encara més difícil de digerir que el PP, perquè Rosa Díez era del PSE, i va ser vicelehendakari!). L'escenari serà aquest, la qual cosa no vol dir que sigui bo.

Hauria estat millor reeditar l'acord dels socialistes amb el Partit Nacionalista Basc (PNB)?

És possible que el PNB

hagi de reflexionar. No tot ho ha fet bé: és el primer Parlament en què els nacionalistes no sumen, i no tenen la capacitat de pactar amb el PSE. Però el gran inconvenient per arribar a acords, en aquest moment, és el *lehendakari*, que en els últims anys s'ha entossudit en una reforma de l'Estatut –el famós *Pla Ibarretxe*– que no tenia sortida. I no perquè no fos legítima, sinó perquè s'havia de fer amb un mínim de consens. Però també és una contradicció intentar governar –com vol fer Patxi López– quan la majoria social és encara nacionalista.

S'està tornant al front constitucionalista que el PSE i el PP van intentar l'any 2001?

Aquesta és una altra contradicció de fons dels socialistes. Després d'aquella nefasta experiència de pacte implícit amb el PP (que va portar el PSE a un dels seus pitjors resultats electorals), es va dir que calia recuperar la sensibilitat basquista, afavorir consensos amb els nacionalistes... i ara que hi ha l'oportunitat, sembla que fan

una altra opció. Vull pensar que estem davant d'una escenificació: que el PNB vagi a l'oposició un temps, que Ibarretxe se'n vagi a casa i, quan vegin que això no és bo per a ells ni per al país, sigui possible arribar a un acord.

Patxi López serà, mentrestant, un lehendakari feble?

Serà molt precari. A part de les contradiccions ideològiques de pactar amb el PP, cal recordar que d'aquí a dos

“La xarxa social que va teixir el darrer procés de pau no s'ha desfet”

anys hi ha eleccions municipals (i autonòmiques, a 13 comunitats), que obligaran el PP a marcar distàncies.

I les diputacions, que no són poca cosa, continuen en mans del PNB...

Sí, les diputacions, al País Basc, són les institucions que recapten els impostos. Quan parlem del famós concert econòmic, hem de recordar que igual que el govern passa una quota a Madrid, les